8

PAŃSTWOWY TEATR DRAMATYCZNY

Dyrektor i Kierownik Artystyczny:
ALEKSANDER STROKOWSKI

Z-ca Dyrektora: STANISŁAW ZYDLIK

Kierownik Literacki: HENRYK GAŁA

PIERRE CORNEILLE
STANISŁAW WYSPIAŃSKI

CYD

reżyseria: BERNARD FORD-HANAOKA

scenografia: RYSZARD GRAJEWSKI

muzyka: CZESŁAW NIEMEN

ruch sceniczny: BARBARA BERNACKA-PIOTROWSKA

inspicjent: DANUTA BRYCZKOWSKA

sufler: MARIA SZERZENIEWSKA

Sezon 1975/76
Premiera lipiec 1976

13 VII

KIEROWNIK TECHNICZNY
Henryk Rozwalka

*

KIEROWNICY PRACOWNI

GŁÓWNY ELEKTRYK
Henryk Hadaj

PRAC. KRAW. DAMSKA
Stanisława Sikora

PRAC. KRAW. MĘSKA
Lucjan Ochotny

PRACOWNIA STOLARSKA
Budbaras Panajotis

PRAC. ŚLUS.-MODEL.
Wacław Gryncewicz

PRACOWNIA FRYZJERSKA
Romualda Potysz

PRACOWNIA MALARSKA
Krzysztof Czarski

PRACOWNIA TAPICERSKA
Jadwiga Polniak

*

BRYGADIERZY SCENY
Henryk Lenkiewicz
Czesław Tatara

DZG W-ch, 2009 18.05.76 400 L-21

Obsada

Don Fernand pierwszy — król Kastylii
— ADAM CIEŚLAK

Infantka — jego córka
— KRYSTYNA HEBDA

Don Gomez — hrabia Gormas
— ZDZISŁAW JAN NOWICKI

Szimena — jego córka
— JANINA SZAREK

Don Diego — ZBIGNIEW MAK

Don Rodrygo — jego syn
— DANIEL KUSTOSIK

Eleonora — towarzyszka Infantki
— ZOFIA SŁABOSZÓWNA

Elwira — towarzyszka Szimeny
— DANUTA SZUMOWICZ

Don Alonzo
— ZBIGNIEW BRYCZKOWSKI

Don Sanszo — ANDRZEJ PIASECKI

To właśnie Francja, trzysta czterdzieści lat temu, dała Europie klasycyzm. W 1636 roku paryska publiczność ujrzała „Cyda", dzieło trzydziestoletniego Pierre Corneille'a, prawnika z Rouen. Wielka Francja pod panowaniem *Króla Słońce* stabilizowała się nie tylko politycznie i narodowo lecz szukała w kulturze wyrazu dla tej sytuacji. Niespokojna zmysłowość sztuki Odrodzenia, i ponury romantyzm pierwszych dziesiątków lat XVII wieku, czy obecna zawsze błaha komedia nie zaspokajały już artystycznych gustów. Czasy wymagały wzniosłości i ładu, także w sztuce. Szukając wzorów w przeszłości, najczęściej skłaniano się ku „Poetyce" Arystotelesa upatrując w niej, w jej słynnych *jednościach* zasad zdolnych stać się rusztowaniem dla nowej sztuki, nowego teatru. I tym własnie stał się „Cyd" Corneille'a, tragikomedia heroiczna.

...„Akcja dramatu została zaczerpnięta ze źródła Hiszpańskiego. Chimena jest córką Don Gomesa i kochanką dzielnego Rodryka. Trzeba nieszczęścia, że Don Gomes obraża słownie i czynnie ojca Rodryka, i młody człowiek, tuż przed swoim ślubem musi wyzwać ojca ukochanej; w wynikłym stąd pojedynku Don Gomes zostaje zabity. Teraz z kolei Chimena musi pragnąć śmierci Rodryka, on zaś, woląc śmierć na polu chwały niż samobójstwo, staje na czele garstki straceńców, usiłując wstrzymać pochód wielkiej armii Maurów. Jednakże miast zginąć na polu walki, Rodryk odnosi triumf i powraca w chwale. Powodowana nadal uczuciem lojalności wobec nieżyjącego ojca, Chimena sprawia, że Don Sankty, który również pragnie ją poślubić, wyzywa Rodryka. Zasłyszawszy jednak, że Rodryk chce znaleźć śmierć w tym pojedynku, Chimena sama go uprasza, aby nie dał się pokonać, ponieważ wie, że z rozkazu Króla ma oddać rękę zwycięzcy. Rodryk zwycięża i następuje połączenie kochanków."...

(A. Nicoll „Dzieje dramatu" PIW 1962).

Corneille spełniając formalnie zasady arystotelesowskiej „Poetyki", dał bohaterom swego dramatu tak silne rysy indywidualne, wyposażył ich w tak bogate, „rogate dusze", że „Cyd" od pierwszej chwili stał się zarzewiem niezwykle gwałtownych dysput i sporów nie tylko formalnych lecz przede wszystkim tyczących postawy moralnej Chimeny, jej prawa do postawienia uczucia przed obowiązkiem.

To wszystko, a także wspaniała poezja, pełen siły corneillowski wiersz uczyniły „Cyda" arcydziełem i tylko on ostał się do dzisiaj, choć autor napisał wiele jeszcze, klasycystycznie „grzesznych" — dodajmy, utworów scenicznych.

I nic dziwnego, że po „Cyda" właśnie sięgnął, aby na nowo go spolszczyć, Stanisław Wyspiański, romantyk zabłąkany w czasy pozornej stabilizacji Europy z przełomu wieków.

Pierwsze przedstawienie „Cyda" w Polsce odbyło się w 1661 roku. (HG)

TEATR DRAMATYCZNY

W WAŁBRZYCHU